

[Jørgen Gram.]

mere aktivt end hidtil går i gang med at fremme atomenergiens fredelige udnyttelse. Sandt nok, vi har lige siden 1919—20 på universitetets institut for teoretisk fysik beskæftiget os med emnet, men i den lange årrække siden da har vi indtil fornylig alt i alt kun anvendt godt og vel 5 mill. kr. til dette formål. Jeg vil ikke stille dette tal op i forhold til de astronomiske tal, der angiver de beløb, som særlig de krigsførende magter har sat ind på dette område, for når det gælder krigsformål, ses der fuldstændig bort fra, hvad en opgaves løsning koster, og vi var jo ikke krigsførende i den periode.

Nu er der gået 10 år siden krigens afslutning; andre lande er nået meget vidt frem i praktisk udformning og udnyttelse af den nye energi i disse 10 år, så der kan måske nok være grund til nogen selvbejdelse, fordi vi har tøvet for længe. Jeg sigter ikke her til nogen bestemt side. Jeg er nok klar over, at vor mangel på råprodukter og vor finansielle svaghed betyder et handicap for os, men vi har her i landet hele tiden haft et aktiv, der er fuldt på højde med det, de fremmeligste stormagter har. Jeg mener professor Niels Bohr. Selvom professor Bohrs virke er internationalt, har vi i Danmark med ham i spidsen mulighed for at holde os i topklassen i forskningens kappestrid og i henseende til at uddanne eksperter og udvikle den industri, som vil blive en stor faktor i fremtiden. Vi ved alle, at det er enkeltmænd, hvis tænkeevne og logik har åbenbaret en helt ny verden og nye muligheder for os. Professor Bohr er en af verdens fremmeligste og ypperste forskere. Vi husker også, at professor Bohr advarede imod anvendelsen af de uhyre kræfter som ødelæggelsesvåben. Nu gælder det imidlertid fredelige formål, hvor der såvist er anvendelse nok for ny energi, altså professor Bohrs hjertebarn.

Nu da det danske folketing officielt og aktivt går ind for dette, sker det med en beundrende tak til professor Bohr for hans indsats hidtil; samtidig beder vi om, at han fortsat vil gå i spidsen herhjemme, og ikke mindst at han fortsat vil tænde gnisten hos den, der skal tage arven op efter ham.

Det har været fremme, at man fra

engelsk side forventer at kunne eksportere den viden, landets eksperter sidder inde med på dette område, d. v. s. at man i England regner med betydelige indtægter gennem denne konsulentvirksomhed. Skulle vi ikke her i Danmark have samme muligheder? Jeg ser, at den højtærede finansminister har øje for nødvendigheden af videnskabeligt og teknisk uddannet medhjælp. Der er adskilligt at indhente her. Jeg synes egentlig, at med hensyn til uddannelse af unge er udviklingen kommet bag på os og ikke blevet tilstrækkeligt udnyttet. Nu vil det også være muligt for os at komme mere direkte med i de forsøgscentrer, der er i gang ude omkring, og få del i den viden, som man nu er nået frem til i udlandet.

Jeg spørger i denne forbindelse specielt den højtærede minister: Er det ikke muligt at etablere et nøjere, et intimere samarbejde i Norden på dette område? Jeg hørte, at den socialdemokratiske ordfører, det ærede medlem hr. Heising, var inde på den samme tanke. De andre lande har nok råprodukterne, men vi har mændene — uden at forklejne deres egne. Det skulle ikke være nødvendigt, at Norge, Sverige og Danmark hver for sig arbejder sig frem ad de samme veje til de samme resultater. Jeg ved, at sagen er blevet drøftet her eller dér. Så sent som i går har en norsk røst hævdet, at de i Norge har nok i deres forbindelser vestpå; de ønsker altså ikke et nøjere nordisk samarbejde. Jeg synes, at de mange kunne ord om viljen til samarbejde her i Norden forpligter til, at man som en enhed tager disse opgaver op; så løfter man mest, og det er også langt det billigste. Hæmmelighedssynspunktet er jo forladt nu selv blandt de konkurrerende stormagter.

Må jeg her yde min anerkendelse til regeringen for de overenskomster, man med henblik på samarbejde har truffet med USA og England om bl. a. levering af forsøgsreaktorer og udveksling af erfaringer.

Det er en nærliggende antagelse, at elektricitetsproduktionen vil være det første af betydning, som vort samfund kan anvende atomenergien til. En jævnt producerende energi må være helt anderledes let at etablere end f. eks. en energi til anvendelse i noget så ustabil som undervandsbåde, hvilket nogle store lande allerede for en længere årrække siden bebudede. Når